

Kripto Varlıkların Muhasebeleştirilmesi Üzerine Bir Değerlendirme

Ülkü Mazman İtik¹

“Ölçülemeyen Şey Kontrol Edilemez”

Peter Drucker.

Özet

Paranın icad edilmesi ile birlikte dünyada pek çok olgunun değişmesi ve medeniyetlerin gelişmesi kaçınılmaz olmuştur. Paranın toplum tarafından kullanılması ile birlikte hem ticaret hemde toplumların birbirleri ile olan sosyal ilişkileri de değişmiştir. Geçen zaman içerisinde para yerine dijital varlıklar kredi kartı vb. araçlar kullanılmaya başlamış ve toplum tarafından kabul görmüştür. Bugün ise kripto paralar dünya tarafından konuşulmaya başlamış ancak her bir ülke, kripto paraların varlığına ayrı tepki göstermiştir. Ayrıca, henüz tüm dünya tarafından benimsenen bir para niteliğinde değildir. Bu açıdan bakıldığında yasal mevzuatta da boşluklar sözkonusudur. Kripto paralar bugün resmi olarak kabul edilmesede ticari hayatta kullanılan ve yatırım aracı olarak kullanılan bir araçtır. Bu yönü ilede kripto paralar muhasebe disiplini yakından ilgilendirmektedir. Ortaya çıkan bu manzara karşısında muhasebe alanındaki kurumlar bazı açıklamalar, yorumlar yapmış akademi dünyası da kripto paraları çalışmalarına konu etmişlerdir. Ancak kripto paraların nasıl muhasebeleştirileceği ile ilgili şuana kadar bir düzenleme mevcut değildir.

Çalışmanın amacı kripto varlık kavramına değinmek ve kripto paraların nasıl muhasebeleştirileceği konusunda örnekler yardımıyla literatüre katkı sağlamaktır. Çalışmanın sonucunda kripto paralar nakit ve nakit benzeri olarak, stok olarak, maddi olmayan duran varlık olarak muhasebeleştirilebileceği sonucuna varılmıştır. Ancak bugün kabul gören görüşler değişikliğe uğrayabilir veya diğer çalışmalara öncü olabilir.

1 Doç. Dr. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Cumhuriyet Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, umazman@cumhuriyet.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2472-9093

GİRİŞ

Modern dünyayı ve günümüzü şekillendiren teknolojik gelişmeler, ödeme araçlarındaki değişim, dolayısı ile finans dünyasında bugüne özgü ihtiyaçlar doğurmuştur. Fiziksel paranın mübadele aracı olarak kullanılmasından sonra dijital varlıkların toplum tarafından benimsenmesi ve kabul görmesi kripto varlıklara kadar uzanan bu süreci insanoğlu izlemekte ve anlamaya çalışmaktadır. Sadece insanoğlu değil ülkelerde gelişmeleri takip etmekte kripto varlıklara hem ölçülü yaklaşmakta hemde diğer ülkelerden geri kalmamak adına gerek komisyonlar kurarak gerekse toplantılar yaparak gelişmeleri takip etmektedir. Dünyada kripto varlıkların kavramsal çerçeveside net çizgilerle belirlenmemiştir bu sebeple uzmanlar dışındaki çevrede kavram hataları ve söylemleri yaşanmaktadır. Bitcoin, altcoin dijital para vb.kavramların hepsine kripto varlıklar denilmektedir. Zaman içerisinde kripto paralarla ilgili birçok yasal düzenleme hem dünyada hemde ülkemizde yapılmaya başlanmıştır. Kripto varlıkların ticari hayata girmesi ile birlikte ticari olayları kayıt altına alan muhasebe disiplini de bu gelişmelerden etkilenmiştir. Örneğin bitcoin alınırsa nasıl muhasebeleştirilecek madenciler faaliyetlerini nasıl kayıt altına alacak bu varlıklar nasıl vergilendirilecek gibi birçok anlamlı soru hem uzmanlar tarafından hemde devlet yetkilileri tarafından sorulmaya başlanmıştır.

Çalışmanın amacı kripto varlıkların kavramsal çerçevesini çizmek ardından muhasebe disiplini açısından kripto varlıklar nasıl muhasebeleştirilebilir, olasılıklar üzerinden örnekler yoluyla açıklanmaya çalışmaktır. Çalışma üçbölümden oluşmaktadır. birinci bölümde kripto varlıkların kavramsal çerçevesine değinilmiş ikinci bölümde yaşanan gelişmeler son bölümde ise örnekler yoluyla kripto varlıkların nasıl muhasebeleştirilebileceği anlatılmaya çalışılmıştır.

“Bir paranın kabul edilebilirliği kullanıldığı kitlelerle ölçülür”

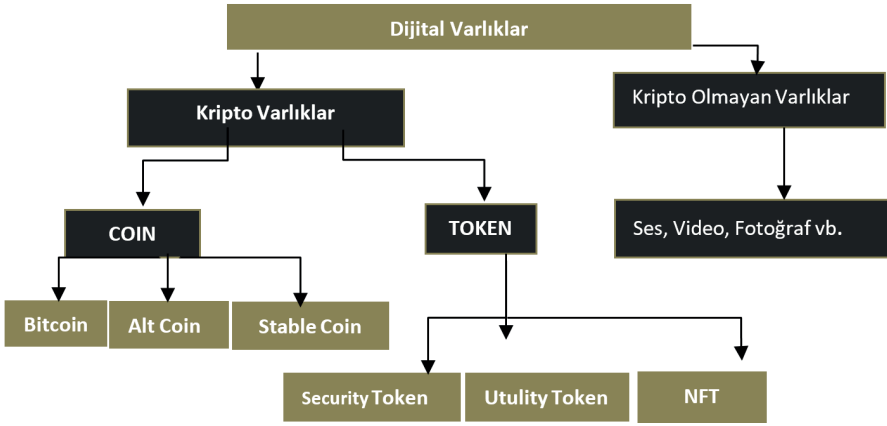
1.KRİPTO VARLIKLAR

1.1 Kripto Varlıkların Sınıflandırılması

Çok eski zamanlarda takas ekonomisi ile ihtiyacı karşılayan insanoğlu paranın icad edilmesi ile birlikte önemli bir değişim yaşamıştır. Kimi zaman madenlerin kimi zamalarda altının kullanılması ticari hayata yön vermiş bugün gelinen noktada nakit paraya ihtiyaç duyulmadan ticaret ve günlük hayat idame edilmeye başlamıştır. Günümüzde tüketiciler günlük işlemlerini dijital bankacılık işlemleri ile kredi kartı veya online uygulamalar aracılığıyla gerçekleştirebilmektedir. Bu ödeme araçlarının yanısıra tüketicilerin ve iş

dünyasının kullandığı bir ödeme aracı daha mevcuttur bu araç dijital paradır. Dijital yollarla gerçekleştirilen parasal işlemlerin artması ile birlikte yeni enstrümanlar piyasada kullanılmaya başlamıştır. Kripto varlıklar içerisinde en çok ismi duyulan ve yatırım aracı olarak kullanılan para birimi Bitcoin'dir (Bulut ve Karaaslan, 2023:104). Bitcoin'in kısaltması "BTC" ile ifade edilmektedir.

Kripto varlıkların ve bitcoinin dijital varlıkların alt başlığında yer almasına rağmen, bitcoin'in popülerliği sebebi ile blok zincirinin ve kripto varlıkların üzerinde hepsini kapsayan bir varlık olarak görülmektedir (Aslan, Ü. A., 2020:25). Çalışmasında kripto varlıkları dijital varlıkların bir alt başlığı olarak sınıflandırılmış ve kripto varlıkları ise coinler ve tokenler olarak ki alt grupta incelemiştir.



Şekil 1: Dijital Varlıkların Sınıflandırılması

Kaynak: Aslan, Ü. A. (2020) s.25.

Kripto paralar bugün dünyanın birçok ülkesi tarafından para olarak kabul edilmemektedir. Paranın 3 özelliği vardır, değer saklama aracı olarak kullanılması, değişim aracı olarak kullanılması ve hesap birimi aracı olarak kullanılması. Bitcoin değişim aracı olarak kullanılmaktadır nitekim alışveriş işlemlerinde ve ticaret işlemlerinde kullanılmaktadır. Bu sebeple merkezi sistemin parasına benzemektedir. Paranın diğer bir özelliği ise değer saklama aracıdır. Bu yönüyle kripto paraların, eskimesi ve yıpranması söz konusu değildir. bu sebeple fiziksel para ile kripto paralar bu konuda ayrılmaktadır. Muhasebe birimi olarak bitcoin'in kullanılması ve kayıt altına alınması sebebi ile muhasebe mantığının uygulanmasında herhangi bir engel yoktur. Ancak bir enstrümanın para birimi olarak kullanılması için devlet tarafından resmi

olarak basılması ve tedavüle sokulması gerekir. Bitcoinin böyle bir özelliği yoktur. Bu sebeple “para” ifadesini kullanmak doğru olmayacaktır. Ancak Bitcoin, birçok insan tarafından en çok bilinen kripto varlık olması sebebiyle tüm dikkatleri üzerine çekmekte ve insanlar para olarak ifade etmektedirler.

Bitcoin nereden hangi yolla elde edilir bu konuya da değinmek faydalı olacaktır. Bitcoin elde etmenin en temel yolu bitcoin satın almaktır. bitcoin borsalarından (Bitcoin Exchange) bitcoin almak mümkündür (Çarkacıoğlu, A. 2016:10). Bitcoin elde etmenin bir diğer yolu da bitcoin satmak isteyen kişilerden bire bir almaktır. Burada alıcı ve satıcıyı buluşturan reel bir piyasa olmadığı için güvene dayalı olarak alım satım söz konusu olacaktır. Bitcoin ATM’leri sayesinde de bitcoin elde edilebiliyordu, ancak Türkiyede 2024 yılında yapılan düzenleme ile bitcoin atm leri kaldırılacaktır.



Resim 1: Bitcoin ATM Görseli

Kaynak: <https://bankadunyasi.com>

Ticaret yolu ile de bitcoin elde edilebilir. Ticaret ile uğraşan kişiler açısından ise mal veya hizmet satan kişiler “Bitcoin” elde edebilirler. Ağustos 2021 tarihi itibariyle 11 büyük şirket Bitcoin kabul ederek işlem yapmaktadır. Bu şirketlerden bazıları şunlardır. Microsoft, Home Depot, Starbucks ve Tesla şirkettir (buybitcoinworldwide.com). Ayrıca bitcoin ile açık artırma düzenlenebilmekte ve bağış yapılabilmektedir. Bazı ülkelerde fatura ödemesi yapılabilmektedir. Özellikle bağışların gitmesi gereken yerlere ulaştığının teyiti açısından oldukça güvenli bir sistem olduğuna dair yayınlar ve görüşler mevcuttur çünkü araçlar olmadan direkt ilgili tarafa transfer yapılabilmektedir.

Bitcoin alan veya devreden kişinin gerçek kişimi tüzel kişimi olduğu bitcoini elde etme amacı, muhasebe kayıtları açısından ve vergi mevzuatı açısından önem arz eden bir konudur. Taraflara göre yükümlülükler değişecektir.

2. KRİPTO PARALARIN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ VE YAŞANAN GELİŞMELER

Türkiye’de çeşitli tarihlerde yapılan düzenleme ve açıklamalar şu şekildedir.

25 Kasım 2013’te Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) kripto varlıklarla ilgili bir açıklama yapmış ve 6493 sayılı “Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, ödeme Hizmetler ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun” kapsamında olmadığı elektronik para sayılmayacağı ve hükümet tarafından güvence verilmediği ifade edilmiştir. İlerleyen zamanda 2017 yılında Merkez Bankası, Hazine Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığı, BDDK, SPK’dan oluşan bir çalışma grubunun block zinciri sistemleri üzerinde çalışacağını duyurmuştur. Bu süreçte SPK, kripto varlıkların Sermaye Piyasası aracı olarak tanımlanamayacağını ve yetkisi dahilinde olmadığı yönündeki yazıyı Meclise göndermiştir.

TCMB 16.04.2021’de resmi gazetede bir açıklama yapmıştır; açıklama şu şekildedir. “*Kripto varlıklar, ödemelerde kullanılamaz*”*kararda bu ifade mevcuttur.* Karar; kripto varlıkların yasaklanması değil, kripto para ile yapılacak ödeme yöntemlerinin yasaklanması anlamına gelmektedir (<https://www.resmigazete.gov.tr>).

Mayıs 2021’de Mali Suçları Araştırma Kurulunun (MASAK), bir açıklama yaparak kripto varlıklara ait borsalarda işlem gören kripto para işlemlerinin takibe alınacağını altına alabileceğini açıklamıştır. 1

Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ile yapılan, 26 Haziran 2024 tarihinde değişiklikler şu şekilde özetlenebilir.

Vergilendirme: Vergilendirme ile ilgili şu karar alınmıştır. Kripto varlıklara yönelik hizmet veren platformlar elde ettikleri gelirlerinin %1’ini Sermaye Piyasası Kurulu, yine aynı oranda %1’ini ise TÜBİTAK’a vermeleri yönünde karar alınmıştır.

Yetkili Kurumlar: Kripto varlıkların işlem gördüğü borsaya ait düzenlemeler ve denetlemeye ait tüm mevzuat SPK’ya verilmiştir.

Ayrıca bilgi sistemleri ile teknolojik altyapı konularında ise TÜBİTAK kriterleri belirleyecek.

Lisans ve İzin: SPK kurum olarak kripto paralarla ilgili platformlarının faaliyete geçebilmesi için SPK’dan izin almaları şartı getirilmiştir.

İzinsiz Faaliyet: İzinsiz ve lisansı olamadn faaliyet gösteren platformlar ve yetkilileri 3 ila 5 yıl arasında hapis cezası ayrıca 5 bin ila 10 bin gün adli para cezası ile karşı karşıya kalacak.

Yurt Dışı Platformlar: Yurt dışında faaliyet gösteren platformlar, Türkiye’de faaliyet göstermek istiyorlarsa lisans almak zorundadırlar.

Varlıkların Hacedilmesi: Kripto varlık piyasasında hizmet sağlayan platformların borçları sözkonusu olduğu zaman müşterilerin varlıklarına el konulamayacak. Bunlara ilaveten hizmet sağlayıcılarının sahip oldukları varlıklar kamu alacakları için dahi hacedilemeyecek.

Denetim Süreci: Bağımsız denetim kuruluşları SPK tarafından belirlenecek ve denetşm bu kanallarla yapılacaktır.

2.1 Kripto Paraların Muhasebeleştirilmesi, Standartlar Görüşler Alternatifler

Muhasebe açısından kripto paraları ele alırken sorulması ve cevaplanması gereken bir çok soru vardır.

- Kripto paralar bir para mıdır?
- Altın veya bir döviz midir?

Öncelikle muhasebe dünyasının bu sorulara cevap bulması, kripto paraların sınıflandırmasının yapılması önem arz etmektedir. O halde olabilecek alternatifleri değerlendirelim.

Para ,*“Herkes tarafından kabul edilen bir mübadele aracıdır”* (Dinler, Z., 2012:405). Muhasebe açısından para kavramının ayrı bir tanımı söz konusu değildir. Ancak TFRS’de “para” ve “nakit” kavramları birbirleri yerine kullanılan kavramlardır (Güdelci, E. N., 2020:241). TDK’ na göre ise para; *“Devletçe bastırılan üzerinde değeri yazılan kâğıt veya metalden ödeme aracı nakit”* şeklinde tanımlanmaktadır (<https://sozluk.gov.tr/>). Konuya biraz daha açıklık getirmek için paranın fonksiyonlarını kripto para ile karşılaştırmak faydalı olacaktır. Paranın üç temel işlevi vardır. Bunlar değişim aracı olması, hesap birimi aracı olması ve değer saklamasıdır (Mishkin, FS., 2011:50).

Kripto paranın güncel ortamda para olarak kabul edilmesi için değişim aracı olarak kabul edilmiş olması gerekir. Ancak bugün bazı ülkelerde henüz meşrulaşmamış bir değişim aracı olarak nitelendirilmesi hatta yasaklanması bu fonksiyonu zedelemektedir. Değer saklama aracı olarak kabul edilmesi ise daha kabul edilebilir bir fonksiyondur. Bugün yapılan bir araştırmaya göre her 5 kişiden birisi Kripto paraya yatırım yapmaktadır. Bu durum yatırım

araçları enstrümanı sayılması açısından önemli bir veridir. Ayrıca bölünebilir olması sınırlı sayıda olması ve kolay taklit edilememesi özelliği ile de kripto paralar, paranın fonksiyonlarını karşılamaktadır. Yalçın, S. 2019, çalışmasında kripto parayı para olarak kabul eden çalışmalar arasındadır. Para ile ilgili önemli olan bir diğer konuda paranın konvertibl olmasıdır. Konvertible para, paranın serbestçe değiştirilebilme özelliğidir (<https://piyasarehberi.org>). Tüm bu açıklananlarla birlikte kripto paranın “para” olarak kabul edilmesi için tüm özellikleri taşımadığı söylenebilir. Özellikle herkes tarafından bilinmemesi yaygın olarak kullanılmaması bu görüşü destekler nitelikte olup zaman içinde bu durumun değişmesi ihtimal dâhilindedir.

Kripto varlıkların para olarak kabul edilmesi esasında muhasebe açısından da varlık olarak kabul edilmesine eş değerdir.

Muhasebe açısından kripto para birimleri

**Nakit ve Benzeri Olarak*

**Stok Olarak*

**Maddi Olmayan Duran Varlık Olarak*

**Menkul Kıymet olarak muhasebeleştirilmesi yönünde görüşler mevcuttur*

Çalışmanın bu bölümünde kripto varlıkların muhasebe açısından değerlendirilmesi ve kayıt edilmesi üzerine çeşitli alternatiflerin değerlendirilmesi yapılacaktır.

3. KRİPTO PARALARIN MUHASEBELEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK UYGULAMALAR

3.1. Kripto Paraların Muhasebeleştirilmesine Yönelik Uygulamalar

Kripto Paranın Nakit Veb Benzeri Olarak Kabul Edilmesi Halinde

Örnek 1

X İşletmesi, 08.07.2020 yılında banka aracılığı ile 10 Bitcoin (BTC) satın almıştır. Bu tarihte 1 BTC 29.000 TL'dir. 13.08.2020 tarihinde 2 BTC'yi Türk Lirasına çevirmiştir. Bu tarihte 1 BTC 31.000 TL'dir. 31.12.2020 tarihinde elinde kalan (BTC)'yi değerlemeye tabi tutmuştur. Bu tarihte 1. BTC 37.500 TL'dir.

-----/ 08.07.2020 /-----		
100 KASA HS		290.000
100.06 Btc Kasası		
	102. BANKALAR	290.000
Btc satın alınması 10 BTC x 29 000= 290.000 TL		

-----/13.08.2020 /-----		
100 KASA		62.000
100.01. TL Kasası		
	100 KASA	58.000
	100.06 Bitcoin Kasası	
	646 Kambiyo Karları	4.000
2 BTC x (62.000-58.000)		
Bitcoin'in TL'ye çevrilmesi		

-----/ 31.12.2020 /-----		
100 Kasa		68.000
100.06 Btc Kasası		
	646 Kambiyo Karları	68.000
Dönem Sonu Değerleme		
(8 BTC * (300.000-232.000))		

-----/ /-----

Kripto Paraların, Diğer Hazır Edeğer Olarak Kabul Edilmesi Durumunda

Kripto paraların hazır değer olarak kabul edilmesi durumunda “108 Diğer Hazır Değerler” hesabının alt hesabında muhasebeleştirilebilir.

Örnek 2

X İşletmesi 02.08.2021 tarihinde mevcudun da bulunan nakdi değerlendirmek amacıyla 20 Bitcoin (BTC) satın almış ve ödemeyi banka üzerinden gerçekleştirmiştir. İşlem gününde; 1 BTC=24.000 TL'dir.

30.09.2020 tarihinde işletme elindeki 8 BTC'yi Türk Lirasına çevirmiştir.

31.12.2020 tarihinde elinde kalan 12 BTC'yi değerlemeye tabi tutmuştur.

02.08.2020 1BTC= 24.000 TL

30.09.2020 1BTC= 22.500 TL

31.12.2020 1BTC= 27.000 TL

-----/ 02.08.2020 /-----

108 DİĞER HAZIR DEĞERLER 480.000

108.01 Kripto Paralar Hesabı

108.01.01. Bitcoin

102. BANKALAR HS 30.000

20 BTC x 24.000=480.000

Bitcoin satın alınması

-----/ /-----

102 BANKALAR 180.000

656 KAMBİYO ZARARLARI 12.000

108 DİĞER HAZIR 192.000

108.01. Kripto Paralar Hesabı

108.01.01. Bitcoin

8 BTC x 45.000= 180.000

8 BTC x 48.000= 192.000

Kar farkı: 8 BTC (192.000-180.000)= 12.000

Bitcoin TL'ye çevrilmesi sonucu zarar edilmesi

-----/ /-----

Değerlemeye tabi tutulduğunda ise;

-----/ 31.12.2020 /-----

108 DİĞER HAZIR DEĞERLER 36.000

108.01. Kripto Paralar Hs.

108.01.01. Bitcoin

646 KAMBİYO KARLARI 36.000

Kar Farkı = 12 BTC x (27.000 – 24.000) = 36.000 TL

Kripto varlıkların değerlemeye tabi tutulması

-----/ /-----

Kripto Paranın, Menkul Kıymet Olarak Kabul Edilmesi Durumunda

Kızıl (2019), Doğan vd. (2018), Yüksel (2020), çalışmalarında kripto paraların menkul kıymet olarak değerlendirilmesi halinde alış bedeli üzerinden, diğer menkul kıymetler hesabında muhasebeleştirilebileceğini ifade etmişlerdir. Kripto paraların satılması halinde ortaya çıkacak kar “646 Menkul Kıymet Satış Kârı” hesabında, zarar durumunda “Menkul Kıymet Satış Zararı” hesabında muhasebeleştirilebilir.

Örnek 3

X İşletmesi, piyasadaki fiyat hareketinden faydalanmak amacıyla 02.05.2020 tarihinde 36 000 TL tutarında Bitcoin satın almıştır. 08.07.2020 tarihinde fiyat 39 000 seviyesine yükseldiğinde satmıştır.

-----/ 02.05.2020 /-----

118. DİĞER MENKUL KIYMETLER HS

118.01 Kripto Paralar Hs 36.000

118.01.01 Bitcoin

100 KASA HS 36.000

100.01 TL Kasası

Bitcoin satın alınması

-----/ /-----

Fiyat yükseldiği zaman satılması durumunda;

-----/ 08.07.2020 /-----	
100 KASA HS	39 000
100.01 TL Kasası	
118. DİĞER MENKUL KIY. HS.	36 000
118.01 Kripto Paralar Hesabı	
118.01.01 Bitcoin	
645 MENKUL KIYMET SATIŞ KARI	3 000
Bitcoin'in karlı satılması	
-----/ /-----	

Kripto Paranın Stok Olarak Kabul Edilmesi Durumunda;

Kripto paraların stok olarak kabul edilip muhasebeleştirilmesinde iki yaklaşım söz konusudur. İlkinde kripto paranın satış amaçlı elde tutulan emtia olarak değerlendirilmesi ve “157 Diğer Stoklar” hesabında muhasebeleştirilmesi, söz konusu olabilir. İkincisi ise kripto paranın alım satımının yapan bir firmanın kripto parayı alması durumunda; 153 Ticari Mal hesabında muhasebeleştirilmesidir. Satışlar “600 Yurtiçi Satışlar / 601 Yurtdışı Satışlar” hesabında maliyet kaydı ise 621 SMM hesabında muhasebeleştirilebilir.

Örnek 4

X İşletmesi. 06.05.2020 tarihinde satma amacıyla 26.000 TL tutarında kripto para almış, 13.09.2020 tarihinde elinde bulunan kripto paraları 28.000 TL'ye satmış olduğunda muhasebe kaydı şu şekilde gerçekleşebilir.

-----/ 06.05.2020 /-----	
157 DİĞER STOKLAR	26.000
157.09 Bitcoin Emtiaları	
102 BANKALAR	26.000
-----/ /-----	

Kripto paranın satılması durumunda;

-----/ 13.09.2020 /-----	
102 BANKALAR HS	28.000
600 YURTIÇİ SATIŞLAR	28.000
600.09 Bitcoin satışı	
Kripto paranın satışı	
-----/ 13.09.2020 /-----	

623 DİĞER SATIŞLARIN MALİYETİ	26 000
623.09 Bitcoin Satışlarının Maliyeti	
157 DİĞER STOKLAR	26 000
157.09 Bitcoin Emtiaları	
Kripto paranın satış maliyet kaydı	
-----/ /-----	

Kripto Paranın, Maddi Olmayan Duran Varlık Olarak Kabul Edilmesi Durumunda;

İşletme fiyat değişimlerinden kazanç sağlamak diğer bir ifade ile ekonomik fayda sağlamak için belirlenebilirlik ve kontrol edilebilirlik özelliklere sahip kripto parayı satın aldığımda stok hesabı yerine (TMS 2), (TMS 38) Maddi Olmayan Duran Varlık Standardı esas alınarak muhasebeleştirilecektir.

Örnek 5

İşletme fiyat değişiminden kazanç sağlama amacıyla 04.02.2020 tarihinde 5.500 TL değerinde kripto para almış ve 05.03.2020 tarihinde elinde bulunan kripto parayı 7.000 TL'ye satmıştır.

-----/ 04.02. 2020 /-----	
267 DİĞER MADDİ OLMAYAN DUR. VAR.	5.500
267.02 Kripto Para	
100 KASA	5.500
-----/ /-----	
-----/ 05.03.2020 /-----	
100 KASA	7.000
267 DİĞ. MADDİ OLM. DUR VAR.	5.500
267. 02 KRİPTO PARA	
649 DİĞER OL. GELİR VE KAR.	1.500
Kripto paranın kârlı satış	
-----/ /-----	

SONUÇ

Kripto paralar bugün dünyada ve ülkemizde yasal zemine tam olarak oturtulmamış bir konu olmakla birlikte, ülkeler kurumlar uzmanlar kısacası tüm taraflar kripto varlıklara ilişkin gelişmeleri yakından takip etmektedirler. Kripto paranın ticari hayatta ve yatırım için kullanılması ile birlikte muhasebe disiplini için de önmeli bir konu olmuştur. Muhasebe para ile ilgili olayları kayıt altına alan bir disiplindir, Bu yönü ile muhasebe disiplinide bu gelişmeleri yakından takip etmektedir. Kripto paraların nasıl muhasebeleştirileceği ile ilgili farkı görüşler bulunmaktadır. yapılan literatür taramasında kripto paraların kayıt altına alınması ile ilgili çalışmaların ortak noktasında, kripto paraların hazır değerler grubunda izlenmesi, stoklar grubunda takip edilmesi ve maddi olmayan duran varlık grubunda kayıt edilmesi yaklaşımlarıdır. Çalışmada kripto varlıkların nakit olarak kabul edilmesi, menkul kıymet sayılması, stok olarak kabul edilmesi, maddi olmayan duran varlık olarak kabul edilirse yapılacak kayıtlara örnek verilmiştir. 2021 yılına kadar Türkiyede kripto varlıklara ilişkin bir açıklama sözkonusu değildi ancak 2021 yılında yayınlanan bir yönetmelik ile kripto paraların ödemelerde kullanılamayacağı belirtilmiştir. Ardından geçen zaman diliminde 2024 yılının haziran ayında kripto varlıklara ilişkin kabul edilen düzenleme ile birlikte Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), kripto paraların ihracı, satışı ve dağıtımını için yetkilendirildi. Son 2 yılda Birleşik Arap Emirlikleri kripto paralarla ilgili önemli gelişmelere sahne olmuştur. Ağustos 2024 yılında Dubai’de maaşların kripto para ile ödenebileceğini duyurmuştur. Bugün gelinen noktada kripto paralar hayatın içinde yer alamaya devam etmektedir. Birçok ülke değişime direnç gösterecek şekilde hiçbir devlet bu gelişmelerin gerisinde kalmak istemeyecektir.

Kaynakça

- Aslan, Ü. A. (2020). Kripto Para Muhasebesi Üzerine Yapılan Tartışmalar Ve Finansal Raporlama Üzerindeki Etkileri. *Tide Academia Research*, 2(2)
- Bulut, N., & Karaaslan, İ. Kripto Paraların Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yaklaşımlar, Tartışmalar ve Öneriler. *Turkish Business Journal*, 4(8), 101-119.
- Çarkacıoğlu, A. (2016). Kripto-Para Bitcoin. *Sermaye Piyasası Kurulu Araştırma Dairesi Araştırma Raporu*
- Dinler, Z. (2012). İktisada Giriş, 18. Basım, Bursa: Ekin Kitabevi Yayınları.
- Doğan, Z., Buyrukoğlu, S., & Kutbay, H. (2018). Türkiye’de Bitcoin işlemlerinin vergilendirilmesi ve muhasebeleştirilmesine ilişkin öneriler.
- Güdelci, E. N. (2020). UFRS kapsamında kripto para işlemlerinin muhasebeleştirilmesi: kripto paralar gerçekten para mi?. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 22(2), 237-257. <https://doi.org/10.31460/mbdd.637870>
- Kızıl (2019) Kızıl, E. (2019). Türkiye’de Kripto Paranın Vergilendirilmesi Ve Muhasebeleştirilmesi. *Mali Çözüm Dergisi/Finansal Analiz* , 29 (155). Doğan vd. (2018)
- Mishkin, FS (2011). *Para politikası stratejisi: krizden dersler* (No. w16755). Ulusal, s. 50.
- Yalçın, S. (2019). Kripto Değişim Araçlarının Muhasebeleştirilmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi* , (81) , 101-120. DOI: 10.25095/mufad.510596
- Yüksel (2020), Yüksel, F. (2020). Kripto Varlıklar Ve Ifrs Kapsamında Kripto Paraların Muhasebeleştirilmesi. *Muhasebe Ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 13(2), 429-451. S. 437
- buybitcoinworldwide.com/how-to-buy
- <https://bankadunyasi.com/bitcoin-atmleri-abdde-yayiliyor/>
- <https://piyasarehberi.org/sozluk/konvertibilite>
- <https://sozluk.gov.tr/>
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/04/20210416-4.htm>